

VECKOBLADET

2022:12

220408

48:e årgången

Påsklov

Nästa vecka tar VB ledigt, nästa nummer kommer den 22 april.
Glad Påsk på er alla så länge.

Friday for Future alla fredagar

Varje fredag samlas vi för klimatstrejk på Stortorget eller för digital strejk så länge omikron härjar.

Vi vill att Sverige och Lund medverkar till att hålla den globala temperaturökningen under 1.5 grader, uppfyller Parisavtalet, verkar för klimaträttvisa och lyssnar på den bästa samlade vetenskapen.

Extinction Rebellion i Klostergården

LÖRDAG KL. 11:30–13:30

Våren är här, och XR Lund kommer för att välkomna den! Med en frågesport och blommor kommer vi till Klostergården för att svara på dina frågor om klimatet och vad du kan göra för en fredlig värld.

Utställning

Det rivningshotade huset på målningen ligger i Älmhult, men min utställning är i Norrekås, söder om Skillinge. *Öppnar långfredagen kl 12. Välkomna!*

Möte för Höjeådalens framtid

3:e maj 2022 kl 19.00-20:30, Polhemskolans aula

Att en mindre del av Höjeådalen har blivit kommunalt naturreservat i Lund är ett besked som vi

från Højeådalens intresseförening tog emot med stor glädje! Samtidigt är området för rekreation i gränsområdet mellan Lunds och Staffanstorps kommun mycket större. Beroende på hur ni, politiker, beslutar i framtida ärenden kommer att påverka naturupplevelsen, biologisk mångfald, tillgängligheten och kulturvärden i detta så uppskattade område.

Højeådalens intresseförening anordnar därför ett möte med politiker, föreningens medlemmar och allmänheten. Syftet är att föra ett samtal om Højeådalens framtid så att alla kan få förståelse för varandras visioner och idéer.

Martina Kvist Reimer, ordförande Højeådalens intresseförening, miljöpristagare Lunds kommun 2021

A naval blockade? What a villainy!

The Russian navy
Has imposed
A naval blockade
On Ukraine,
Preventing all ships
From arriving.

In Israel
The media
Pointed to
The naval blockade
As one more
Deplorable manifestation
Of Russian aggression.

The residents of
The Gaza Strip
Should be glad
To know that,
Albeit very late,
Israelis are beginning
To oppose
Naval blockades.

Gush Shalom statement, March 17, 2022

Bifogar denna dikt som jag fick i ett mail och som trots att den anknyter till övergreppet mot Ukraina så ger den samtidigt ett annat perspektiv, enligt mitt förmenande.

Tjatte Hedlund

Nej till krig – Nej till NATO

Det kom en insändare till VB som jag först kände mig tveksam till och tvingades tänka efter. Efter Rysslands överfall av Ukraina tenderar allt annat att glömmas bort. Visst finns motståndet mot USA som den ledande militära supermakten kvar men det är ganska tystlåtet.

Vad vänstersinnade anser om NATO borde vara helt klart efter alla de olika manifestationer som hållits mot de olika stegen som Sverige tagit under ganska många år nu, men ganska tyst är det. Långt ifrån alla har ändrat åsikt men man orkar inte riktigt framhärda just nu.

Kanske är det helt naturligt att det blir så. Man orkar bara känna en kroppslig smärta åt gången, först när den starkaste försvinner så träder de andra fram. Men politik får inte hanteras på samma sätt, det måste finnas mer än en fråga och åsikt åt gången. Oberoende av Rysslands vedervärdiga agerande i Ukraina så är NATO en ganska aggressiv organisation men några rätt förfärliga medlemmar, Turkiet räcker som avskräckande exempel.

Kanske är det rätt taktik att vara lite tystlåten just nu och hoppas det värsta blåser över, förlåt i så fall denna text. Nedan finner ni insändaren som fick igång mig.

Göran Persson

Jag blir förtvivlad. Efter 80 år av övertygad anhängare av fred före krig är mitt nuvarande hemland på väg att underkasta sig det militära befälet av landet som efter andra världskriget har stått som förövare av de värsta krigsbrott i mänsklighetens historia. De fruktansvärda scener vi nu får motta från Ukraina bleknar i jämförelse med vad USA har åstadkommit. Vi kan börja med Hiroshima och Nagasaki fortsätta med Vietnam, Irak och Afghanistan om vi ska begränsa oss till direkta militära illegala ingripanden. Indirekt har de varit inblandade i statskupper, krig eller inbördeskrig i Chile, Indonesien, Iran/Irak, Kongo Kinshasa och en rad latinamerikanska länder.

USA:s presidenter har alltid och kommer alltid att agera utifrån USA:s och bara USA:s intressen oberoende vilket annat folk som får betala med sina liv och sin egendom. Fler människor har fått sluta sina liv i förtid än vad de värsta kritiker har beskyllt både Hitler och Stalin för.

Deras politik kan aldrig vara en garanti för vårt oberoende vad som än ledarskribenter och medierna försöker inbilla oss. Militär makt med sina krav på lydnad och sin odemokratiska struktur kan aldrig vara en garanti för vårt oberoende och självbestämmande i fred med andra nationers folk.

Jag heter Kick Leijnse och har varit övertygad fredsmäklare sen nazisternas ockupation och deras folkmord på mina grannar i Amsterdam, Anne Franks hemstad.

Fredsidealist

Kvinnliga namn för gator vid LTH av Ann Schlyter

För att underlätta navigering och transporter ska alla gator och stigar ha namn. Det är byggnadsnämnden som beslutar om nya namn, och till nästa byggnadsnämndsmöte finns det förslag på tolv namn på gator inom LTH:s område.

Klas Anshelms väg

Klas Anshelms väg är ett utmärkt förslag. Anshelm har ritat de flesta byggnaderna på LTH och

mycket annat också. Han är en av dem som har givit den lundensiska arkitekturen ett särmarke, men hans verk har inte alltid respekterats. Tyvärr revs nyligen medicinarlängan och den vackra sex- eller var det åttakantiga hörsalen.

Studentikosa namn

Övriga förslag på gatunamn är studentikosa och flera riktigt fyndiga. Men Inspektorstigen för att de inspektorer som bedömer studenternas Regatta i Sjön Sjön brukar stå där, är lite sökt. Och Kommunikationsvägen för att den leder till Lunds centrum är ett tråkigt förslag.

Carin Boalt. Teckning: Bo Eriksson

Kvinnliga gatunamn

Det är ont om kvinnliga gatunamn i Lund. I nämnden kommer jag därför att yrka på att förslaget om Inspektorstigen istället blir Carin Boalts stig. Som första kvinnliga professor vid LTH tillträdde hon 1965. Istället för Kommunikationsvägen föreslår jag Lise Meitners väg. Denna kvinna har redan hedrats genom att ge namn till gästprofessurer vid LTH, men hon är värd en väg också. Lise Meitner var fysiker och borde fått dela nobelpriset med Otto Hahn. Hon arbetade en period vid Lunds universitet.

Allt kommer att bli bra av Steingrimur Jonsson

Den 31 mars röstade 50 ledamöter i Lunds kommuns fullmäktige för kommunstyrelsens förslag att Lunds kommun inte har som avsikt att ansluta sin allmänna avloppsanläggning till Nya Sjölunda inom projektet *Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne*.

Underlaget inför beslutet var ganska magert och därför ville 15 ledamöter få mer information innan man skulle fatta beslut. Men det tyckte inte den stora majoriteten. Vill man inte se ljuset i tunneln så är det enklast att inte bygga någon tunnel.

I stället jublade man över att fåglarna även i fortsättningen skulle kunna simma runt i det varma avloppsvattnet. Även om människor förbjuds enligt en varningsskylt att sätta sin hand ner i vattnet så gäller det inte fåglarna. De kan bada i det varma avloppsvattnet och sedan flyga runt om kring med skiten på kroppen. För vattnet i dammarna är inte rent eftersom dammarna är en del av reningsprocessen.

Så kommer det inte att vara i framtiden. Eftersom dammarna är en del av ett föråldrat reningssystem så kommer de att försvinna när Källby reningsverk rustas upp de närmaste åren. Med all sannolikhet kommer ett modernt överbyggt system istället att byggas där dammarna nu är. Det blir inga dammar kvar i naturreservatet. Och ingen plats för att skapa nya dammar med enbart dagvatten. Fåglarna får istället flytta på sig till den fina konstgjorda dagvattendammen i Södra Råby. Som fylls regelbundet av regnvatten som är så pass rent att människor inte förbjuds sätta sin hand i.

Så väntar vi med spänning på ett nytt, tuffare miljötillstånd för Källby reningsverk. Ingen vet hur tufft det blir. Eller hur mycket det kommer att kosta att uppfylla miljökraven. För Källby reningsverk utmärker sig genom att vara det reningsverk för en stad på drygt 100 000 invånare som har minst recipient, dvs mottagare av det renade avloppsvattnet. Höjeå är endast hälften av vad den blir när det renade avloppsvattnet har tillförts ån. Andra städer av liknande storlek har alla en mycket större recipient: Linköping har Stångån, Norrköping har Motala Ström, Örebro har Svartån och Uppsala har Fyrisån.

Men det kommer säkert att bli bra. Lund är redan en unik stad. Nu tillförs ytterligare en specialitet: Ett ombyggt modernt reningsverk mitt i ett naturreservat. Det lär vara unikt inte bara i Sverige.

Så den 31 mars 2022 kanske inte var någon olycksdag för Lund. Snarare tvärtom. Eller?

Men det får vi veta först om några år när miljötillståndet är klart och vi vet vad det kostar att bygga om Källby reningsverk. Även vad ett helt nytt reningsverk efter 2060 kommer att kosta.

Rapport från riksdagen: Valobservation i Serbien och en bifallen motion!

Förra helgen hade jag den stora äran att få vara en av riksdagens valobservatörer i president- och parlamentsvalet i Serbien! Att få åka på en valobservation har stått på min önskelista hela mandatperioden, det var en stor ära och otroligt intressant och spännande! Observationerna arrangeras av OSSE, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, och riksdagen skickar 8 observatörer till de olika val som OSSE observerar på inbjudan av de olika länderna. Serbien betraktas som en "hybrid", inte en fullvärdig demokrati. Situationen för oberoende medier är väldigt svår och förra valet ställde inte oppositionen upp alls. Denna gång var det 19 olika listor i parlamentsvalet (men det var mycket svårt att förstå skillnaden mellan dem) och 8 presidentkandidater. Sittande president och parti vann valet enligt det officiella resultatet.

Vi var på plats fyra dagar. Första dagen arrangerade svenska ambassaden ett väldigt bra program där vi fick träffa organisationer som arbetar med bland annat miljö- och hbtq-frågor, men även en av de stora organisationerna som arbetar för bättre demokrati, CRTA, som själva

hade 3000 valobservatörer ute på valdagen. Efter det följde 1,5 dag av olika genomgångar av OSSE och så var vi ute i vallokaler hela valdagen, från öppning till stängning.

Dagen efter valdagen kom OSSE:s rapport om valet, baserat på de observationer vi hade gjort. [Den går att läsa här](#). Det jag framförallt tänkte på under valdagen var att det var väldigt många “valförrättare” närvarande i vallokalerna, en för varje parti, ofta 13-14 personer samtidigt. I Sverige har vi ju bara 3-4 valförrättare på plats i varje vallokal. Ofta var vallokalerna dessutom väldigt små och trånga, valförrättarna rörde sig runt i lokalerna och skärmarna som väljarna skulle gå bakom gav inte tillräckligt mycket skydd för valhemligheten. Så det finns en del att förbättra för att stärka demokratin i Serbien. Utöver det gedigna programmet fick vi lite tid för turistande i Belgrad.

Förra veckan bifalldes riksdagen en av mina motioner! Det hade jag verkligen inte räknat med när jag tog plats i försvarsutskottet. Motionen handlade om ett större oberoende för Pliktrådet, de värnpliktigas organ för att påverka sin egen utbildning och situation. Jag har lagt fram den två gånger, förra gången fick vi stöd av några partier och denna gången av alla. Det är såklart väldigt roligt, det är mycket ovanligt att partierna röstar på varandras motioner. Nu är det upp till regeringen att komma med förslag i enlighet med motionen, det är ju regeringen som har hand om förordningar och förbereder lagar. [Motionen finns att läsa här](#).

Den här veckan har riksdagen fattat beslut om att höja budgeten till Försvarsmakten med 2 miljarder för 2022 (något Vänsterpartiet stödjer) samt kompensation för de höga elpriserna.

Riksdagen har också debatterat motioner som rör klimat-, jordbruks- skol- och arbetsmiljöpolitik samt mänskliga rättigheter. Riksdagen fattade ett mycket efterlängtat och glädjande beslut att det återigen ska vara obligatoriskt med högskolebehörighet på gymnasiet yrkesprogram!

Vi har även beslutat om två stora ärenden som dels rör medlemskap i “terroristorganisationer” och dels ny lagstiftning om utlandsspioneri. Båda innebär grundlagsförändringar och beslutades alltså nu en första gång, för att sedan återkomma efter nästa riksdagsval. Vänsterpartiet röstade emot båda. Vi vill inte begränsa föreningsfriheten och vi anser att det redan är förbjudet med spioneri.

Hanna Gunnarsson (v), riksdagsledamot, Lund

Inte NATO! Inte USA! Upprätta en europeisk försvarsunion!

av Gunnar Stensson

USA är inte Europas beskyddare och vi kan inte låta NATO bestämma vår försvarspolitik. Europas underordning och beroende av USA kan inte fortsätta.

Redan Barack Obama degraderade Europa som ett europeiskt och politiskt centrum. President Donald Trump föredrog Putin. USA och NATO har fört katastrofala krig i Irak, Afghanistan och Libanon. Amerikansk politik är nu koncentrerad på den politiska och ekonomiska kampen mot Kina om dominansen i världssamhället.

Kriget mellan Ryssland och Ukraina är ett europeiskt krig. EU måste bygga en gemensam försvars- och säkerhetspolitik. Sverige bör hålla fast vid samarbetet med Finland, oavsett vilken väg Finland går i NATO-frågan.

Ryssland får inte vinna kriget, sa Tysklands förbundskansler Olaf Scholz i den tyska förbundsdagen i onsdags. Han utlovade starkt ökad vapenhjälp till Ukraina. Förbundsdagen har tidigare beslutat att mer än fördubbla det tyska försvarsanslaget. Redan Angela Merkel krävde ökat militärt oberoende för Europa. Tysklands upprustning och hårda politik mot den ryska diktaturen kan få avgörande betydelse för upprättandet av en europeisk säkerhetsunion.

EU har redan levererat vapen till försvaret i Ukraina och riktar kraftfulla ekonomiska sanktioner mot Ryssland, inklusive minskningar i gas- och oljeimporten. Ursula van der Leyen reste till Kiev på torsdagen för att sammanträffa med Zelenskyi.

Frankrikes president Macron som sannolikt vinner valet på söndag fördömer Rysslands folkrättsvidriga krig. Han tar avstånd från Frankrikes koloniala förflutna och har kallat kriget i Algeriet där hundratusentals dog och många miljoner fördrevs ”ett brott mot mänskligheten”.

Kriget får inte skymma klimatkampen. Sol, vind och vatten är framtidens energikällor. Kärnkraft kan inte ersätta oljan. Kärnkraftverk är lätta att bomba. Ryska Rosatom dominerar världens kärnkraftproduktion, från uranbrytningen till slutförvaringen. Kriget nödvändiggör en snabb omvandling av energisektorn.

Kriget berör hela EU. Fyra miljoner flyktingar har lämnat Ukraina. 11 miljoner är interna flyktingar. Ukraina måste knytas närmare EU.

Putin har redan förlorat kriget. Ryssland är isolerat och på väg mot ekonomisk ruin. Över hela världen sprids uppgifterna om massdöd, sönderbombade städer, mördade civila, tortyr och brott mot mänskligheten. Butja och Borodjanko har blivit de senaste exemplen. De fördöms nu av både Indien och Kina som hittills förhållit sig avvaktande. Putin hotar med kärnvapen.

Kommer USA ingripa militärt? Nej. USA och NATO kommer inte att ingripa. Det upprepar den amerikanske presidenten dagligen, senast i morse. NATO är passivt medan ryssarna mördar ukrainarna. Man vill inte riskera ett tredje världskrig. USA slår visserligen mot förmögenheter som tillhör familjemedlemmar och bundsförvanter till Putin, men det är bara symboliska åtgärder. Dessutom är man mer intresserad av tävlingen med Kina om världsherravälde. Ryssland är en ekonomisk dvärg som inte bekymrar de amerikanska miljardärerna så värst.

Trump var Putins gode vän. Han har starkt stöd i USA och riktar nu sitt huvudintresse åt att tillsammans med republikanerna förbjuda aborter. Det är troligt att de reaktionära republikanska

rasisterna och abortmotståndarna vinner mellanårsvalet och försvagar Biden ytterligare.

I Sverige pågår Ulf Kristerssons kampanj för NATO-medlemskap. Vinner han blir Sverige underordnat ett USA som helst vänder sig bort från Europa och där Trumpanhängarnas styrka växer dag för dag.

Kampanjen för svensk NATO-anslutning är ett hot mot Sveriges oberoende.

Bollhus, klimat och byggande av Ann Schlyter

När jag läste fastighetsekonomi på sextiotalet fick jag (under protest) lära mig att en byggnad är rivningsmogen om man kan göra vinst på att riva den och bygga nytt. Jag kom att tänka på det när jag i Sydsvenskan läser: "Bollhuset är i dåligt skick och att rusta upp den gamla hallen är inget särskilt billigt alternativ. För att få ut det bästa av fastigheten kan en rivning av byggnaden bli aktuell, säger stadsbyggnadsdirektör Hans Juhlin."

Kanske har han rätt, här är det inte enbart pengar utan idrottens miljö det gäller. Jag vet inte. Men jag vet att ur klimatsynpunkt är det alltid bättre att bevara och renovera. Så står det också tydligt i det program för klimatneutralt byggande som byggnadsnämnden förhoppningsvis antar vid sitt möte efter påsk.

Gamla Lund av Gunnar Stensson

Efter att ha lämnat regementet i Växjö stack jag direkt till Lund för att läsa litteraturhistoria. Till en början var jag lite yr av friheten och hade en summa pengar på fickan (något 1000-tal kronor efter värnplikten).

Jag kontaktade Johan Arvidsson, en av mina vänner från läroverket i Växjö. Han hade befriats från värnplikten och på ett år blivit fullfjädrad akademiker. Under det gångna året hade han läst litteraturhistoria och nu höll han på med nordiska språk.

Hans bakgrund liknade min: prästson från Småland, inackorderad gymnasist i Växjö, student på latinlinjen. Nu levde han i ett förhållande med en kurskamrat, en prästdotter från Kävlinge, Annaklara. Hon lotsade honom genom Lunds akademiska labyrinter. De kom att leva tillsammans här större delen av sina liv.

När jag första gången hälsade på dem i ett hus vid Lilla Algatan satt Johan vid skrivbordet och skrev medan Annaklara låg ovanpå sängen med en bok och en cigarett. En halvfull vinflaska stod på ett litet bord. Skulle man köpa vin måste man ha motbok.

Håkansson's kafé på Klostergatan. 1940-50 talet.

Johan och Annaklara visade mig runt i stan. Vi satt i Håkansson's rökiga konditori och läste tidningar, bland annat London Illustrated, vi gick på föreläsningar och på bio (Sommarnattens leende hade premiär), vi tog färjan till billiga Köpenhamn där vi åkte taxi, besökte Glyptoteket, åt smörrebröd och gick på Tivoli.

Jag fick ett rum på Bytaregatan, läste litteraturhistoria i Kungshuset för professor Olle Holmberg och åt varje dag gratis middag på Konviktoriet som låg mitt emot domkyrkan.

I lilla Lund fanns på den tiden ungefär 3000 studenter, varav 1000 kvinnliga. De skulle bli läroverkslärare, präster, advokater och läkare som sina föräldrar. De avskilde sig från vanliga lundabor genom en rad riter som att blåsa ärter på Toddydagen.

Jag hade sett fram emot att läsa litteraturhistoria, fördjupa mig i verk av nya svenska författare och den tidens intellektuella i en värld som befann sig i snabb och våldsam förvandling.

Icke! Litteraturhistorien handlade om Kellgren, Tegnér, Almqvist och Runeberg precis som på gymnasiet i Växjö. I föreläsningssalen satt vi blivande läroverkslärare som om tio år i södra Sverige skulle undervisa överklassens uttråkade barn om Kellgren, Tegnér, Almqvist och Runeberg tills vi pensionerades.

I den större verkligheten hände följande. Den franska kolonialarmén som blivit utdriven från Indokina fortsatte kampen för sina kolonier i Algeriet. FLN, Front de Libération Nationale, bildades hösten 1954 och fortsatte befrielsekampen till segern 1962. Den franska ockupationsarmén uppgick till en halv miljon man och begick år efter år en mängd krigsförbrytelser som massavrättningar, tortyr, bombningar av städer som Oman, upprättande av koncentrationsläger och napalmbombning.

Situationen komplicerades av att Algeriet ligger nära Frankrike, Medelhavet är snarast en kommunikationsled. Fransmännen led nederlag efter nederlag, republiken avskaffades och de Gaulle tog makten. Han lyckades skapa fred genom att erkänna det fria Algeriet 1962. Den franska befolkningen i Algeriet massutvandrade till Frankrike där den kom att utgöra en stark och högljudd antimuslimsk och rasistisk kraft som fortfarande är märkbar.

Algerietkriget var den viktigaste kulturella och ideologiska frågan inte bara i den franska debatten. (Anta att kriget i Ukraina fortsätter till 2030 och kostar en miljon ukrainare livet). Motståndet mot kriget växte. (Man sjöng bland annat *Le Deserteur*, förlagan till *Jag står här på ett torg*). I spetsen stod modiga intellektuella som Jean Paul Sartre, Simone de Beauvoir och Albert Camus.

Storbritannien och Frankrike försökte slå tillbaka under Suezkrisen som utlöstes när Egyptens president Nasser nationaliserade Suezkanalen, vilket fick Israel att i ett blixtkrig 1956 erövra Sinai-halvön. Frankrike och Storbritannien förklarade krig mot Egypten. USA och Sovjetunionen lyckades i en gemensam aktion stoppa de aggressiva kolonialstaterna. FN:s generalsekreterare Dag Hammarskjöld skapade FN-styrkorna för att övervaka freden. Jag anmälde mig till tjänstgöring (jag hade ju nyligen avslutat min femtonmånaders militära utbildning) men blev inte antagen.

Allt detta gick obemärkt förbi i gamla Lund. Jag avbröt studierna och återvände till Älghult.

De Gaulle in Algeria – 1958